Duurzaamheidsvisie 2019 - 2030

Focus, Lef en Draakkracht

#GewoonSamenDuurzaam

Samen maken we het verschil

We zitten midden in een roerige tijd, een tijd van transities. Alles is in beweging op het gebied van economie, cultuur, technologie, natuur en milieu. Ik ben blij dat die beweging is ingezet, omdat er grote duurzaamheidsproblemen zijn, zowel hier in Beesel als elders op onze wereldbol. Het klimaat verandert, grondstoffen raken op, bodem, water en lucht zijn verontreinigd en biodiversiteit neemt zienderogen af.

Maar dit wordt geen somber verhaal. Ik geloof dat we gezamenlijk het verschil kunnen maken. Dan moeten we wel direct aan de slag.

#GewoonSamenDuurzaam
Hier ligt ie dan, onze duurzaamheidsvisie. Tot stand gekomen samen met onze gemeenschap. Waarmee gaan we aan de slag? En hoe kunnen wij dat als gemeente en gemeenschap doen? Dat gaan we de komende periode samen ontdekken en uitwerken. Uiteraard volgen we landelijk beleid, maar we doen dat vanuit onze eigen kracht.

Veel inwoners zijn al aan de slag gegaan met duurzaamheid. In deze visie vind je foto's van enkele van hen; onze ambassadeurs. Kom ook in beweging en word ambassadeur binnen je eigen wensen en mogelijkheden! Samen werken we naar een leefwereld waar het goed toeven is, nu en in de toekomst.

Marcel Roelofs
Wethouder Duurzaamheid

Inhoudsopgave

Wat is duurzaamheid?

Visie van onderop

Een duurzaam Beesel doen we samen

Focus, Lef en Draakkracht

Uitgangspunten voor onze duurzaamheidsaanpak

De toekomst van Beesel: ambities per thema

#GewoonSamenDuurzaam

Haak aan, doe mee

Wat is duurzaamheid?

Het begrip duurzaamheid is breed en kent vele invalshoeken. De officiële definitie van duurzame ontwikkeling is "een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de behoeften van de huidige generatie zonder die van de toekomstige generaties in gevaar te brengen." Met andere woorden: we streven naar gelukkige mensen op een gezonde aarde en naar een situatie waarin er genoeg is voor iedereen, ook in de toekomst.

Om dit te bereiken, zullen we een aantal van onze huidige 'verworvenheden' moeten bijstellen. We kunnen nu eenmaal niet doorgaan op de door ons ingeslagen weg van consumeren, vervuilen en uitputten. Onze economie, onze samenleving en ons landschap gaan veranderen.

Daarin zien we vooral kansen. Kansen om lokaal energie op te wekken zodat de opbrengsten terugstromen naar de gemeenschap. Kansen om grondstoffen en producten te hergebruiken en zo de economie te versterken. Kansen op een schoner en groener milieu met als gevolg een gezondere leefomgeving. En ook kansen voor een nog socialer Beesel.

Met deze visie geven we richting aan deze ontwikkeling. En we beginnen nu. Want van alle positieve resultaten die we nu behalen, profiteren we in de toekomst: samen met onze kinderen en kleinkinderen.

"Samen duurzaam voor onze kinderen en kleinkinderen."

"Veel kleine acties maken samen duurzaam."

Visie van onderop

Bij de ontwikkeling van deze duurzaamheidsvisie hebben wij goed nagedacht hoe wij onze inwoners, organisaties, bedrijven en publieke partners konden betrekken. Onder het motto #GewoonSamenDuurzaam hebben we gekozen voor een interactieve aanpak met twee stromen: bewustwording en participatie.

Naast communicatie via website, facebook en duurzaamheidskrant (bewustwording) organiseerden we pop-up-kraampjes op markten, bijeenkomsten met ondernemers, stakeholders en ambtenaren, masterclasses zon-wind-energie, een duurzaamheidsmarkt en een kids challenge (participatie).

Hierbij zijn veel ideeën, uitgangspunten en voorstellen opgehaald. Die hebben we vertaald in deze visie en de daartoe behorende thematische uitwerking met doelstellingen en acties.

Daarom is deze visie van ons allemaal.

EEN DUURZAAM BEESEL DOEN WE SAMEN

Onze visie op duurzaamheid

In de gemeenschapsvisie 'Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen' (2017) geeft de Beeselse samenleving aan wat zij belangrijk vindt. Een sterke gemeenschap waar veel te beleven is, met veel voorzieningen en bedrijvigheid. Waar het fijn wonen en werken is in een mooie, groene en goed onderhouden leefomgeving. Een veilige en saamhorige gemeenschap waarin iedereen er toe doet en waar samenwerking voorop staat. Een duurzaamheidsambitie staat niet nadrukkelijk in 'Blij in Beesel', maar zorgt er wel voor dat de genoemde wensen ook op lange termijn waargemaakt kunnen worden.

De transitie naar een duurzame samenleving is niet alleen een technisch vraagstuk, maar vooral een proces- en organisatievraagstuk. We zetten daarom sterk in op bewustwording, communicatie en participatie. De gemeente pakt hierin een regisserende rol en betrekt gemeenschapsinitiatieven.

Wij geloven dat de vernieuwing van onderop komt. Het zijn creatieve inwoners en ondernemers die uiteindelijk voor de doorbraak gaan zorgen. We experimenteren en zoeken samen naar innovatieve oplossingen om de uitdagingen aan te gaan.

Sociale duurzaamheid

Duurzame energie

Schone en slimme mobiliteit

Circulaire economie

Biodiversiteit en klimaatadaptatie

Gezamenlijk maken we de beweging naar een economisch veerkrachtige, duurzame en groene gemeente, waar iedereen gezond en veilig kan (be)leven en werken en waar iedereen meetelt en meedoet.

Focus, Lef en Draakkracht

Afgelopen jaren hebben we in Beesel al flink ingezet op verduurzaming, maar er is versnelling nodig. We **focussen** op de thema's duurzame energie (zowel besparing, als opwek), klimaatadaptatie en biodiversiteit, schone en slimme mobiliteit, circulaire economie en sociale duurzaamheid (iedereen kan meedoen). We pakken deze thema's aan met **lef**. We zoeken waar nodig de grenzen van de regelgeving en durven van geijkte paden af te wijken. Tenslotte pakken we duurzaamheid **draakkrachtig** op. Draakkracht staat voor draagvlak en daadkracht.

Een belangrijk ingrediënt om doortastend met duurzaamheid aan de slag te gaan is samenwerking. Gelukkig zit samenwerking tussen gemeente, inwoners, verenigingen en bedrijven in ons bloed. De lijntjes zijn kort om snel tot actie te kunnen komen. We betrekken bij projecten zoveel mogelijk mensen, maar de gemeenschap weet ons ook te vinden. We streven naar ondersteuning en acceptatie van iedereen; naar draagvlak. Op die manier gebruiken we ieders expertise waardoor plannen beter worden en iedereen op de hoogte is van de te verwachten veranderingen.

Omdat bij duurzaamheidsplannen onze economie, samenleving en landschap onherroepelijk veranderen, kan er desondanks weerstand ontstaan. Op die momenten zullen we daadkracht tonen, waarbij we in gesprek blijven en in alle openheid een afweging maken die past bij onze visie en doelstellingen.

"Stilstaan is geen optie."

Uitgangspunten voor onze duurzaamheidsaanpak

Tijdens het proces om deze duurzaamheidsvisie op te stellen hebben inwoners, organisaties, bedrijven, belanghebbenden en medewerkers veel ideeën, tips en opmerkingen ingebracht. Uit deze brede inbreng kunnen we een aantal uitgangpunten afleiden. We koppelen deze uitgangspunten aan Focus, Lef en Draakkracht.

FOCUS

Focus
De focus ligt op de volgende thema's: energie (besparing, opwek en aardgasloos; mobiliteit; circulaire economie; en klimaatadaptatie/ biodiversiteit. Dwars door deze transities loopt het thema sociale duurzaamheid, dat ervoor zorgt dat iedereen kan meedoen.

Realiteitszin
We zijn op alle duurzaamheidsthema's ambitieus, maar handelen met realiteitszin. Indien nodig stellen we op basis van voortschrijdend inzicht onze doelstellingen en actiepunten bij.

Verwachtingsmanagement
We communiceren tijdig en helder over inhoud en proces. We spreken vooraan in het proces/project af welke risico's we acceptabel vinden en welke randvoorwaarden er gelden. Ook maken we vooraf duidelijk wat ieders verantwoordelijkheid en rol is.

Bewustwording, communicatie en educatie
Een goede communicatie is het halve werk. Eenduidige, toegankelijke en inspirerende communicatie kan mensen begeleiden van begrijpen, naar verbinden, naar meedoen. Van belang is dat er sprake is van een gelijkwaardige dialoog en uitwisseling van ideeën. Onder het motto #GewoonSamenDuurzaam kan iedereen aansluiten.

LEF

Innovatie
We zijn in Beesel niet bang voor innovatieve aanpakken en projecten. Daarbij zoeken we waar nodig de grenzen op van bestaande regelgeving.

Bij duurzaamheidsvraagstukken bieden we als gemeente geen pasklare oplossingen aan, maar delen uitdagingen die we gezamenlijk gaan verkennen. Op die manier komen we samen tot verrassende ideeën en creatieve oplossingen.

Winsten vloeien terug in de samenleving
Wij kiezen voor een uitvoering van duurzaamheidsprojecten waarbij lokale bewoners niet alleen de lasten dragen, maar ook de lusten ervaren. Dit betreft zowel financiële voordelen, maar ook middelen die worden ingezet op maatschappelijke voorzieningen, landschaps- en biodiversiteitsontwikkeling.

Bewuste keuzes maken
Bij alle projecten, binnen alle thema's, zoeken we naar de beste manier om duurzaamheidsuitgangspunten in te vullen. Soms zijn compromissen noodzakelijk tussen de verschillende thema's. We wegen voor- en nadelen zorgvuldig af en maken bewuste keuzen (bewust bekwaam).

**Bij deze duurzaamheidsvisie hoort een themagerichte uitwerking, gericht op de daadwerkelijke aanpak van onze duurzaamheidsambities.
We hebben bij de opstelling daarvan de hier genoemde uitgangspunten centraal gesteld.**

DRAAKKRACHT

Samenwerking
We zoeken lokaal de samenwerking met actieve inwoners, ondernemers, organisaties en partners om tot gedragen aanpakken te komen. Ook werken we samen met bovenlokale partners en overheden. Vaak is dat efficiënter, goedkoper en doelmatiger dan alles zelfstandig doen.

Bij duurzaamheid zijn regionaal, provinciaal en (inter-)nationaal beleid en aanpakken vaak leidend. Uitvoering daarvan doen we met lokale ingrediënten en met ons eigen Beesels sausje. We maken daarbij handig gebruik financieringsregelingen, onderzoeken, richtlijnen en dergelijke, die andere overheden en publieke partners aanbieden.

Ontwikkeling van onderop
We benaderen ideeën van onderop met een open vizier en een positieve houding. Indien het binnen de duurzaamheidsvisie past, werkt de gemeente zo veel mogelijk aan deze ideeën mee. Zo nodig passen we lokaal beleid/regelgeving aan. Daarbij moeten we realistisch zijn: niet alles kan.

We vertrouwen in de kracht van de initiatiefnemer. De rol van de gemeente is flexibel en op basis van maatwerk.

Brede deelname aan projecten
We zoeken binnen de duurzaamheidstransitie naar betaalbare en bereikbare oplossingen voor iedereen, zodat de gehele gemeenschap de kans heeft deel te nemen. Deze deelname kan op verschillende manieren: deelname in het uitvoeringsproces (meedenken en meedoen), financiële deelname in projecten (beleggen) en praktische deelname (afnemen van producten).

De toekomst van Beesel: ambities per thema

Sociale duurzaamheid

In ons denken en doen staat de mens centraal. We benaderen alle duurzaamheidsthema's vanuit de beleving van de mens (zowel individuen, groepen als organisaties en alle relaties daartussen). Uitgangspunt is dat we niet alleen de klus samen klaren, maar er ook samen sterker van worden. Daarbij hebben we oog voor mensen die niet (alles) zelf kunnen betalen. We werken vanuit openheid, flexibiliteit en continuïteit zodat iedereen op zijn manier een mooie bijdrage kan leveren. Doel is het bevorderen van de kwaliteit van leven die toekomstbestendig is.

Duurzame energie

We zetten breed in op energiebesparing: wat je niet gebruikt hoef je niet op te wekken. Daarnaast wekken we zoveel mogelijk onze eigen duurzame elektriciteit en warmte op. Daarbij houden we oog voor innovatieve technieken en zoeken we naar passende vormen van opslag. We streven ernaar opbrengsten van projecten zoveel mogelijk terug te laten vloeien naar de gemeenschap. We zoeken oplossingen om gezamenlijk te komen tot een aardgasloze gemeente. We zetten in op schaalvoordelen door samenwerking met andere overheden en (publieke) partners en zoeken naar oplossingen om energie betaalbaar te houden voor iedereen.

Biodiversiteit en klimaatadaptatie

Het klimaat verandert, we verwachten steeds meer weerextremen (hitte, droogte, extreme neerslag). Beesel is qua inrichting voorbereid op deze klimaatverandering. Denk aan maatregelen als buffering van regenwater en realisatie van natuurlijk groen. Dat zorgt voor een comfortabeler binnen- en buitenklimaat. We variëren met soorten en positionering van natuurlijk groen om biodiversiteit te bevorderen. Natuurlijk groen is gezond en integreren we zo in onze gemeente dat het ook uitnodigt tot wandelen en elkaar ontmoeten.

Schone en slimme mobiliteit

We werken samen aan een toekomst waarin mobiliteit slim, schoon, veilig en aangenaam is. De transitie naar nieuwe duurzame vormen van vervoer en andere manieren van verplaatsen, brengt veranderingen met zich mee, zowel wat betreft voertuigen (elektrisch of waterstof) als in inrichting van onze directe leefomgeving. Het is belangrijk dit zo te doen dat een aantrekkelijk mobiliteitssysteem ontstaat, dat toegankelijk en bereikbaar is voor iedereen.

Circulaire economie

Afval kennen we niet in Beesel, alleen grondstoffen. We repareren of hergebruiken waar mogelijk spullen. Is dit niet mogelijk dan scheiden en recyclen we, zodat fabrikanten er weer nieuwe producten van kunnen maken. We delen onderling spullen, denk aan auto's en gereedschappen, en komen zo tot efficiënter gebruik (deeleconomie). Inwoners en bedrijven maken gebruik van leaseconstructies in plaats van kopen: je koopt geen auto, maar vervoer. Dit zet fabrikanten aan om producten duurzamer te maken. Al doende ontstaat een kringloopeconomie met toekomstbestendige ondernemingen en voldoende werkgelegenheid, waarbij grondstoffen behouden blijven voor de toekomst.

#GewoonSamenDuurzaam

Om te komen tot deze duurzaamheidsvisie kon iedereen meedenken en meedoen onder het motto #GewoonSamenDuurzaam.

Ook voor het vervolgtraject, de fase van uitvoering, gebruiken we dit motto en bijbehorende logo #GewoonSamenDuurzaam. Zo is direct duidelijk welke campagnes, projecten of activiteiten onder deze duurzaamheidsvisie vallen.

Vanuit de gemeente moedigen we iedereen in onze gemeenschap die zelf met duurzaamheid aan de slag gaat aan om - naast het eigen beeldmerk - ook gebruik te maken van de hashtag of het logo #GewoonSamenDuurzaam.

Verspreid het duurzaamheidsvirus
Net als de gemeente zijn veel inwoners, lokale initiatieven, organisaties en bedrijven al lang bezig met duurzame acties. Laat dat zien! Laat van je horen!

Laten we delen, van elkaar leren en elkaar in positieve zin besmetten met het duurzaamheidsvirus. Dan werken we samen aan een betere wereld, voor onszelf, onze kinderen en kleinkinderen.

Website
Op de website duurzaam.beesel.nl komt alles samen. In één oogopslag wordt duidelijk wat de gemeente en de gemeenschap samen willen bereiken en wat de kansen en mogelijkheden zijn voor inwoners, organisaties, verenigingen, ondernemers, partners/belanghebbenden.

Wij hebben deze visie samen met Over Morgen opgesteld.

Haak aan en doe mee

Beesel toekomstbestendig maken kan alleen als we samen stap voor stap de uitvoering van de verduurzaming ter hand nemen. Met ieder zijn rollen, taken en verantwoordelijkheden. Haak aan en doe mee. Dan winnen we allemaal.